Hol ér véget a történelem?

Tényleg, hol is ér véget történelmünk? 1945-ben vagy 1948-ban, esetleg 1957-ben? Február 16-án délután az embernek még az a benyomása támadhatott, hogy ezen időpontok valamelyike jelzi a végpontot. Este azonban már senki sem gondolhatta ezt.

Este nyolckor Marosán György érdekes előadást tartott a Kruspér kollégium nagytermében. Az előadás első felében Marosán György a hozzá előre eljuttatott kérdésekre válaszolt, amelyeket a hallgatóság is elolvashatott előzőleg a kézzel írott plakátokon. Érdekes és fontos kérdések voltak ezek: a két világháború közötti legális munkásmozgalomról, a felszabadulást követő pártharcokról, a munkásegység megteremtéséről, a személyi kultusz koráról és Rákosi Mátyás történelmi szerepéről, az ellenforradalom előzményeiről és az azt követő konszolidációról; vagyis olyan korról, amelynek az előadó nemcsak tanúja, hanem tevékeny harcosa is volt. A kérdések történelmünk és munkásmozgalmunk olyan problémáira vonatkoztak, melyek megoldásában Marosán György igen jelentős szerepet játszott és soha el nem évülő érdemeket szerzett.

Legutóbbi évtizedünkről azonban egyetlen kérdés sem tudakozódott az előre elkészítettek közül. Vajon miért nem? Talán azért, mert nem érdeklik a mai fiatalságot saját korának problémái? Vagy az a történelmi távlat hiányozna ebben az esetben, melyet sokan szükségesnek vélnek az események megbízható megítéléséhez? Esetleg valamilyen rosszul értelmezett tapintatból nem tettek le Marosán elvtárs elé ilyen kérdéseket?

Magam a legvalószínűbbnek azt tartom, hogy azért, mert valamennyiünkben él egy különös illúzió. Ha hosszabb ideje viszonylag nyugodt és kiegyensúlyozott korszakban élünk, akkor jövőnket sem tudjuk már másképp elképzelni, csak úgy, mint jelen állapotunk lineáris továbbfejlődését, annak kisebb-nagyobb mértékű mennyiségi módosulását. Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a történelem véget ért — legalábbis számunkra — saját korunk kezdetén.

Az előadás mindezt megcáfolta. Megmutatta, hogy a történelem napjainkig tart, de itt sem ér véget, mert múltunk, jelenünk és jövőnk elválaszthatatlan egységet képez — miként egységet képez egy ország, sőt az egész világ munkásmozgalma is; hiszen minden osztagának sikere előreviszi a többiek ügyét is, kudarca pedig azokat is visszaveti.

Marosán György beszélt. Mindenről beszélt. Arról is, amit előre kérdeztek tőle és arról is, amit nem. Az elmúlt két évtizedről is, napjainkról is, a történelmi perspektívában előttünk álló feladatokról is. Tanítani jött ide bennünket és mi meggyőződhettünk róla, hogy ő semmi esetre sem tartozik azok közé, akikről volt évfolyamtársam, Bródy János úgy nyilatkozott a JM 1978/2 számában, hogy „igyekeznek leszoktatni" a műszaki értelmiséget „az egyéb gondolatokról". Fiatal hallgatósága ugyanolyan szenvedélyes és rendszerünk iránt elkötelezett kommunista harcost ismerhetett meg benne, az idősebbek pedig ugyanolyan embert láthattak viszont személyében, mint amilyen abban az időben volt, amikor még a legfelső párt- és állami vezetés tagjai közé tartozott.

Marosán György szemináriumot tartott nekünk. Hasonlót azokhoz, amilyeneket az ő nagy szeretettel és tisztelettel említett tanára, dr. Braun Soma — a fasiszta barbárság pusztította el 1942-ben — tartott az ifjúmunkásoknak a 20-as és 30-as években. Senki sem érezte unalmasnak ezt a szemináriumot. Meglehet, az előadás kezdetén megnyilvánuló hatalmas érdeklődés még Marosán György történelmi múltjának és hírnevének szólt — az éjfél felé is feszülten figyelő többszáz fiatal azonban (akik 1/2 12 után is alig akarták hazaengedni) már mostani szavainak, tanításának adózott elismeréssel.

Az előadás első hallásra csapongó volt. Marosán György az európai munkásmozgalom másfél évszázados történetéről beszélt, a kezdetektől napjainkig, kitekintve a jövőbe. Látszólag rendszertelenül tért át és vissza a géprombolás korából a mába, 1919-ből 1945-be vagy a két munkáspárt 1948-as egyesülésének idejéből az 1956-os ellenforradalom leverése utáni korszakba, a konszolidáció éveibe.

Néhány perces figyelmes hallgatás után azonban mindnyájan érezhettük, hogy szavainak egységes mondanivalója van. Marosán György kérdések nélkül is tudta, hogy mi érdekli a fiatalokat. Mint ahogy akkor is tudta, amikor 1956 decemberében, hallatlanul nehéz körülmények között, az országot megbénító sztrájk idején jött el diákgyűlést tartani a műegyetemre; beszélni többezer, jó részében az ellenforradalmi propaganda hatása alatt álló egyetemi hallgató előtt.

Marosán György jó szemináriumot tartott nekünk, mert tudatában volt annak, hogy a történelem nem ér véget seholsem — tudta, hogy a múlt tapasztalatainak csak akkor van értékük, ha felfedezzük a jelennek szóló mondanivalójukat. Előadásának központi gondolata az *egység* volt. Arra tanított bennünket, hogy csakis a máig tartó történelem egységes szemlélete alapján juthatunk előre a jövő építésében. Mint ahogy a munkásmozgalom is olyankor tudott minőségileg előre lépni, amikor sikerült megteremtenie egységét. *Forradalmi* alapokon álló egységét.

Molnár László Gábor

„Mi a véleményük?"

teszi fel a kérdést a Jövő Mérnöke. A nyelvi intézet véleménye lényegében megegyezik a szerkesztőség véleményével, mégis szükségesnek tartunk némi kiegészítést és magyarázatot.

Az idegen nyelveket (oroszt és egy tetszőlegesen választott nyugati nyelvet) tanuló hallgatókkal szeptember elején tesztet íratunk, hogy felmérjük a középiskolában szerzett ismereteiket.

Az igazi kezdőt sújtaná

Teljesen megbízható tesztet, amely pontosan megmutatja a hallgató tudását és nyelvi készségét, igen nehéz összeállítani; olyan tesztet azonban teljesen lehetetlen készíteni, amely kimutatná, hogy mit tud az, aki bizonyítani akarja, hogy a középiskolai négy esztendő alatt egy árva szót sem tanult meg.

Így a nyelvi intézet tanácsának elvi döntése alapján azokat a hallgatókat, akik a középiskolában négy évig tanulták például az angol nyelvet, még akkor is haladó csoportba osztjuk, ha a tesztfeladatuk nem sikerült. A haladó csoportokon belül is vannak azonban a tudásszintnek megfelelő fokozatok. Ezeket a csoportokat a tesztfeladatok és hallgatók saját kívánsága alapján állítjuk össze. A csoportokba való ilyen beosztás mindenképp szükséges, mert négy évi tanulás utáni kezdő csoportba való besorolás magára a mesterkedő, álkezdő hallgatóra is igen hátrányos volna, hiszen nem tanulhatna annyit, amennyire mód van az egyetemen, négyéves előtanulmányra alapozva. Hátrányos volna a tanárra is, mert esetleg félrevezetné az oktatott anyag ütemezése tekintetében.

Legjobban azonban az igazi kezdő hallgatókat sújtaná, mert megfosztaná őket a sikerélménytől. Főképpen az olyan hallgatókra gondolunk, akik igen szorgalmas munkával szerzik meg a közepes vagy jó jegyet, míg az ügyeskedő, álkezdő hallgató minden munka nélkül, játszva jutna jeles osztályzathoz. A csoportok beosztása azonban nem végleges. A tesztek csalhatatlanságában kételkedve, a több éves feledést számbavéve, gyakorlatára és emberismeretére támaszkodva, a tanár az első félév végéig képet kap arról, hogy a hallgató hajlandó-e erőfeszítést tenni, felébred-e érdeklődése a nyelv iránt, lehet-e nála valami eredményt elérni. Mindezek alapján egyeseket jobb, másokat gyengébb csoportokba helyezünk át.

Egy szót sem?

Ezek után azt hiszem, érthető, miért került a „haladó csoport" „leggyengébb skatulyájába" az a hallgató, aki panaszával A Jövő Mérnökéhez fordult. Ha a hallgató „új élet"-en egy kezdő csoportba való bekerülést értette, akkor valóban nem kezdhetett „új életet". Mi azonban — régi tanárai, volt osztályfőnöke és társai véleménye alapján — attól féltünk, hogy nem „új életet" akar kezdeni, hanem folytatni akarja „régi életét" és az egyetemi két év alatt — a középiskolai négy évhez hasonlóan — egy szót sem akar tanulni.

Esete szerencsére egyedülálló a villamosmérnöki kar többezer hallgatója körében. A nyelvi intézetet jószándékú döntéseiben az vezérli, hogy minél több hallgató és minél jobban tanuljon meg idegen nyelveket, ami igen fontos társadalmi követelmény is. Az aki órákon a legpasszívabban viselkedik, a legegyszerűbb, alapvető, közös nyelvtani gyakorlatokban még annyira sem kíván részt venni, hogy legalább az íráshoz szükséges ceruzát a kezébe venné — tanára többszöri kérésére — az bizonyára nem fogta fel, hogy ezeknek az igen egyszerű gyakorlatoknak éppen a feledésbe merült ismeretek felfrissítése volt a célja.

Talán mégis hibát követtünk el, amikor reméltük, hogy megtanítjuk idegen nyelvre azt a hallgatót, aki anyanyelvén sem értette meg mindazoknak magyarázatát, akikhez sérelme ügyében fordult. Ezek a tanárok, intézeti és egyetemi vezetők többek között világosan megmagyarázták neki azt is, hogy a nyelvből szerzett elégtelen osztályzatnak nincs ösztöndíj megvonó következménye. Ugyanúgy kell tekinteni, mint elégtelen eredményű vizsgát, az átlagba az ismételt vizsga eredménye számít be.

Vagy talán szándékosan nem értette meg a magyarázatot? E „legsúlyosabb sérelem" — az ösztöndíj megvonás — nélkül nem tudott volna esetleg kellő hatást gyakorolni az egyetemi lapra s az olvasókra? Úgy képzeljük ugyanis, hà a hallgató nem tévesztette volna meg hamis információval a válasz fróját, akkor ő a megjelenés előtt, ha nem is kérdezte volna meg, hogy „mi a véleménye" a nyelvi intézetnek, annyit mégis megkérdezett volna, hogy „mi az igazság?" az A. B. nevű hallgatónő „sérelme" körül.

Nyelvi Intézet
Idegennyelvi Csoport

A szerkesztő megjegyzései

1 Köszönjük a választ, részint azért, mert, sajnos, ma még mindig „nem divat" megválaszolni a lapban megírtakat, holott ez törvényes kötelezettség — és a nyelvi intézet példamutató gyorsasággal és alapossággal teljesítette. De köszönet érte azért is, mert hatásos érvekkel vitatkozik egy olyan diák magatartásformával, amely tehát a hozzáértő és tapasztalt nyelvtanárok szerint ilyen végletes formában egyedülálló, de egyes tünetei évek óta, vagy tán mióta a világ, világ — bosszantanak minden józan embert.

2 A levelet A Jövő Mérnöke azért közölte, hogy E FELFOGÁST VITATHASSUK — NYILVÁNOSAN. Remélem, szerzője, aki annyira nem látja világosan saját valódi érdekeit, ráébred, miért nem állhat pártjára az újság, egyáltalán, hogy miért nincs igaza. Mi azért örülünk az ilyen típusú levélnek hasonló ügyekben, mert jóval nagyobb port ver fel az elképesztően naiv (?) kezdő érvelés, a heves ellenvetések, egyáltalán a valódi, élénk vita, sőt a találgatás, hogy ki írhatta ezt a „vad" levelet... stb. — mint a legjobban sikerült publicisztika. S ha már a port felverték, a figyelem felébredt, jóval hatásosabb az az érvelés, amit milliószor falrahánytunk, eredménytelenül, pedig enyhén szólva, eddig is igaz volt. Tehát nem azért „szálltunk be", mert kellő hatást gyakoroltak ránk. Nem. Ismétlem, megfontoltan és a fenti fondorlatos szándékkal tettük.

3 A válaszoló nyelvtanároknak: nem lehetnek bizonyosak a levélíró, s az általuk „gyanusított" diák azonosságában. Kételkedünk benne, hogy leány írta volna a „panaszt". Az aláírás „ki" volt és nem „AB". És nem értünk egyet azzal, hogy nyomozás, találgatás indul meg ilyenkor. Javaslatunk: elégedjünk meg a tünet, a magatartás kritikájával!

4 A JM — előzőleg — megjelent válaszát volt villamoskari hallgató fogalmazta meg. Alaptalan volt tehát az a javaslat, hogy „vizsgáztassák" le az elsőéveseket csoportbaosztás előtt, mert hiszen ez megtörténik. Az „ő idejében" még nem volt ilyen rendszer, azt hitte, máig sem fedezték fel... De reméljük, vitánknak nem ez a lényege. Azaz, reméljük, nem is mi vitázunk. Bár, tényleg ha mi is vitázunk, a fentiek értelmében még jobb...

Heti kulturális ajánlat

Márc. 6. hétfő

Irodalmi klub: Beszélgetés Nemeskürty Istvánnal. Vezeti Végh Ferenc tudományos főmunkatárs, a BME Központi Könyvtár dolgozója. „R", nagyterem, 19 óra.

Közlek—Lik: Vendégünk: Berki Tamás. 18 órakor.

Egyetemi mozi: Kiváló holttestek (Stúdióprogram, olasz, 18 óra).

Bridge klub

Rádiós klub: elmarad!

márc. 7. kedd.

Népzene klub: 18 órától csomózás, szövés Székely Éva népművész vezetésével. 19 órától a Vujicsics együttes szerb népzenét játszik, szerb táncház.

Egyetemi mozi: Párizsi háztetők alatt. (Pillanatképek sorozat, francia, 1930, René Clair.)

márc. 8. szerda.

Urbanisztika kör: a február 22-ére tervezett, elmaradt előadás. Dr. Mőcsényi Mihály előadása „A szabadidő és a szabad terület koncepciója a településtervezésben" címmel.

márc. 9. csütörtök.

Vallástörténeti kör: Egyiptom és Elő-Ázsia vallásai. — vallási fejlődés Egyiptomban. — Mezopotámia vallástörténete — a perzsa vallás — az ókori főníciai és ugariti vallás „R" klub, 19 óra, előadó: Horváth Pál (ELTE).

Képzőművészeti alkotó kör: nem zseniképző — alapismeretek és játék. Körvezető: Szabó M. László, „R" klub, 19 óra.

Szkéné: Erdélyi György és Szabados György előadóestje: „Szarvas-ének". Címek a műsorból: — Bartók Béla önéletrajza — Balázs Béla: Bartók — Nagy László: Csodafiú-szarvas — Tóth Aladár: Cantata Profana.

Közlek-lik — filmklub: Az óra körbejár (USA, O. Welles). Jegyek a helyszínen 5 forintért, kezdés 18 órakor.

Egyetemi mozi: A hatosfogat (USA, 1939, Western-sorozat).

márc. 10. péntek.

„Dzsesszen innen, rockon túl" — a Colosseum, a Taste, Cream együttes és John Mayall koncertfelvételeiből; vezeti Mihály Ferenc, „R" klub, 19 óra.

Egyetemi mozi: Jutalomutazás (Kívánságmozi, magyar, Dárday István) 18 órakor.

márc. 12 vasárnap.

Szkéné: az Együttes Színház műsora: Kukafónia.

Intermater rongyosbál, belépés csak diákigazolvánnyal és rongyokban; „R" klub, 18 óra.

Fotókiállítás az „R" klubban: Sport az NDK-ban.

Mi a teendő?

(Folytatás a 3. oldalról)

pedig a politikai gazdaságtan tanszéken az észt gazdaság fejlődésének sajátosságairól tartott az oktatók számára előadást. A kölcsönös látogatások alkalmával tartott előadások száma — a tudományos konferenciákon tartott vendégelőadásoktól eltekintve is — több tucat, a tudományos konferenciákon való vendégszereplés pedig a százat is meghaladja évenként. A nyelvi intézet tanárai aktívan vesznek részt a MAPRJÁL (Orosz Nyelv- és Irodalomtanárok Nemzetközi Szövetségének) munkájában.

Az utóbbi időben évente átlag 250 műegyetemi oktató és több mint 300 hallgató jut el a Szovjetunióba. A hallgatók kétharmada városnéző programokkal egybekötött tanulmányúton, egyharmada pedig építőtábori munkán vett részt. Hasonló mértékben látogatják egyetemünket szovjet oktatók és hallgatók. Az oktatók kölcsönös látogatásainak jelentős része a közös kutatómunkák következménye, s nagymértékben szolgálgálnak oktatási és nevelési kérdésekben való együttműködést. Jól reprezentálja az együttműködés jellegét a Moszkvai Energetikai Egyetem februári kiállítása, szakmai-oktatási bemutatója, s az ugyanezen időben megrendezett tudományos ülésszak. A villamoskari kapcsolatok kiemelkedő jelentőségűek az egyetemek közötti kapcsolatainkban, erről az Impulzus egy alkalommal összefoglaló képet nyújtott.

AZ IDÉN a KMP megalakulásának 60. évfordulója, s közeledik a Tanácsköztársaság megalakulásának 60. évfordulója. Az évfordulóról való megemlékezés jegyében a Tudományos Szocializmus Tanszék és a KISZ az ifjúság részvételével elméleti vitát tart. Ehhez hasonló eszmecserét az elmúlt évben is rendeztek.

Mindezeken kívül más formák is kialakíthatók, más felől a már kialakult formák tartalma színvonalasabbá tehető. Például a faliújságok több, sokrétűbb információt nyújthatnak, ünnepi, dekoratív jellegük mellett folyamatos információs fórummá alakíthatók, s adott esetben összefoglaló képet is nyújthatnak valamely kérdésről. Jórészt oktatók, egyetemi dolgozók állítják össze, pedig ebben is részt vehetnének a diákok.

A BME társadalmi szervezetei többségének már van megfelelő kapcsolata a tallini és a moszkvai testvéregyetemekkel. Terveink között szerepel hasonló kapcsolatok létesítése a testvérintézmények szovjet—magyar baráti társaságaival, s ahol ilyen nincs, kezdeményezhetjük megalakulásukat.

Hernesz Ferenc
ügyvezető elnök

Vezetők továbbképzése

Március elsején befejeződtek Balatonfüreden a vezetőtovábbképző tanfolyamok. Szervezés- és vezetéselméletről, a vezetés pedagógiai és pszichológiai alapjairól, oktatásgazdaságtani, gazdálkodási, pénzügyi és munkajogi kérdésekről, kutatásmódszertanról, fejlesztési koncepciókról és kutatási feladatokról, a káder- és személyzeti munka időszerű feladatairól hallgattak előadásokat, rendeztek vitát és kerekasztal-beszélgetéseket a vezető oktatók — tanszékvezetők, intézmények osztályvezetői — február második felében.

A meghívott előadók között volt dr. Trethon Ferenc munkaügyi miniszter, dr. Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes, Juhász György, az MSZMP KB PTO alosztályvezetője, Gacsal Sándor, az MSZMP KB PTO politikai munkatársa, dr. Kulcsár Kálmán akadémikus, továbbá a különböző minisztériumok vezető személyiségei.

A kétszer háromnapos (az első turnusban a gépész-, villamos- és közlekedésmérnöki kar vezetői, a másodikban pedig a többi karé vett részt) tanfolyam célja elsősorban az elméleti továbbképzés volt. A meghívóhoz a rendezők irodalomjegyzéket csatoltak, hogy a résztvevők minél alaposabban megismerkedjenek a tanfolyamon tárgyalandó témakörökkel. Az előadásokhoz kapcsolódó korreferátumok, amelyek tartására tapasztalt vezetőket kértek meg, szintén ezt t célt szolgálták.

Ilyen vezetőtovábbképzőt az idén szervezett először a BME. Mellette azonban megmaradnak az eddig nagyon jól bevált egyéb továbbképzési (ideológiai, nyelvi, pedagógiai stb.) formák. A füredi tanfolyam ezeket egészíti ki, rendszerezi az elméleti tudnivalókat, ismereteket.

Az egyetemi üdülő nem maradt üres a tanszékvezetők távozása után. Február 27-től március 1-ig a személyzeti vezetők továbbképzését rendezték meg ugyanitt. Napirenden szerepeltek az MSZMP káderpolitikájának időszerű kérdései, az állami személyzeti munka legfontosabb elvi és gyakorlati kérdései, az erről szóló határozatok érvényesülésének tapasztalatai, az aktuális tudománypolitikai határozatokból fakadó személyzeti tennivalók.

Már elkészült a vezetőtovábbképzés ötéves terve. Annak részeként, az első év operatív tervének értelmében rendezték meg most a télutón a tanfolyamokat.

Kép nélkül szöveg